

Haasteet ja ratkaisut maatalouden sivuvirtojen potentiaalin hyödyntämisen osalta

Veli-Pekka Reskola

MMM / Ruokaosasto / Maatalousyksikkö

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - haasteet

- **Suurimmat haasteet usein taloudellisia, mutta myös muita haasteita on**
- **Maatilalla syntyvien sivuvirtojen suuri paino ja/tai tilavuus ja pitkät kuljetusmatkat käsittelyyn tai jatkojalostukseen → kannattavuusongelma**
- **Ravinnepitoisten massojen kuten lannan epätasapainoinen sijoittuminen maan sisällä, osassa maata ylitarjontaa ja toisaalla niukkuutta**
- **Maatila usein liian pieni yksikkö sivuvirtojen kannattavaan jatkokäsittelyyn**
- **Erilaisten säädösten ja linjausten vaatimukset ja niiden yhteensovittaminen (mm. ympäristö, kestävyys, lannoitevalmisteet, sivutuotteet, maatalous jne)**
- **Tukien osalta haasteellisia mm. EU:n valtiontukisäännöt, eri tukien yhteensovitus sekä rajapinnat maatalouden ja muun yritystoiminnan välillä**

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - ratkaisuja

1. Ravinnekiertokorvaus 2021-2023 (valmistelu kesken)

- **Hallitusohjelmaan ja kansalliseen biokaasuohjelmaan kuuluva toimenpide**
- **Tavoitteena löytää keino tukea ja edistää lannan ja luonnonhoidon biomassojen ja niistä syntyneiden mädätteiden käsittelyä helposti kuljetettaviksi orgaanisiksi lannoitevalmisteiksi**
- **Tällä edistettäisiin ravinteiden siirtoa pois liikatuotantoalueilta ja vähennettäisiin mm. vesistökuormitusta**
- **Biokaasun ravinnekiertokorvauksen valmistelussa erityisenä ongelmana ovat olleet EU:n valtiontukisääntöjen rajoitukset**
- **Biokaasun ja lannankäytön jo olemassa olevat tai suunnitellut tuet ovat myös rajoittaneet käytettävissä olevia tukivaihtoehtoja**
- **Vuoropuhelua toteutusvaihtoehdoista on käyty komission kanssa syksystä 2020 lähtien, toistaiseksi ratkaisua ei ole löytynyt**

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - ratkaisuja

2. Maaseutuohjelman biokaasuinvestointitukien korotus (osa elvytyspakettia)

- Maaseudun kehittämissuunnitelmassa nykyiset investointitukiprosentit biokaasulaitoksille 30% (maaseutuyritykset) ja 40% (maatilan oma energiantuotanto)
- Molempien tukien määräaikaista korottamista 50%:iin vuosiksi 2021-2022 on esitetty
- Yritystuen osalta korotettua 50 % tukea voi hakea sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt asiaa koskevan maaseutuohjelman muutoksen ja asiaa koskevat asetus- ja tietojärjestelmämuutokset on tehty (aikatauluarvio kesä 2021)
- Yritystuessa korotettu tuki tulee elvytysvaroista, maatalousinvestoinneissa aluksi siirtymäkauden varoista ja myöhemmin elvytysvaroista
- Maatalouden investointituen osalta korotettua tukiprosenttia koskeva asetusmuutos on jo lausuntokierroksella
- Asetusluonnoksessa sitä esitetään sovellettavaksi myös asetuksen voimaantullessa vireillä oleviin maatalouden investointitukihakemuksiin

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - ratkaisuja

3. Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelma 2020-2022

- **Jatkaa edellisellä hallituskaudella toiminutta vastaavan sisältöistä hanketta, rahoitusta käytettävissä enintään 5,1 milj. euroa**
- **Valtakunnallinen rahoitus, jota koordinoi Etelä-Pohjanmaan ELY**
- **Suunnattu erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistoimiin, mutta rahoitusta voidaan myöntää tietyin ehdoin myös muille toimijoille**
- **Tuetaan kehittämistä, jonka avulla edistetään biomassosta peräisin olevien ravinteiden kiertoa maatalouden käyttöön**
- **Toiminta voi olla esimerkiksi biomassojen ravinteiden prosessointia, kierrätyslannoitevalmisteiden tuotantoa ja tuotekehitystä, ravinnekierrätyksen logistiikkaa, uusien palveluratkaisuja tai korkean jalostusasteen tuotteiden kehittämistä.**
- **Haku on jatkuva, mutta valinnat tehdään valintajaksoittain (seuraava jakso päättyy 30.4.2021)**

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - ratkaisuja

4. Biokaasun ja kehittyneiden lannankäsittelymenetelmien investointituki

- **Hallitusohjelmaan kirjattu tuki, jolla edistetään lannoitevalmisteiden tai muiden pitkälle jalostettujen tuotteiden tuotannon käynnistämiseen liittyviä kone-, laite- ja rakennusinvestointeja**
- **Tuotannon lähtöaineina oltava lannat tai biokaasutuksen rejektit, kohdennusta esitetty laajennettavaksi myös muihin ravinnekierrätystä ja maaperän hiilipitoisuutta edistäviin investointeihin (käsittelyssä osana lisätalousarviota)**
- **Valtakunnallinen rahoitusta, jota koordinoi Etelä-Pohjanmaan ELY**
- **Haku on jatkuva, mutta valinnat tehdään valintajaksoittain (seuraava jakso päättyy 30.4.2021)**
- **Rahoitusta vuosille 2020-21 käytössä yht. 7,5 milj euroa**

Maatalouden sivuvirtojen hyödyntäminen - ratkaisuja

5. Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman teemahankkeet

Ohjelmaan haetaan kolmea teemahanketta, haku 22.2. - 31.3.2021

A. Maatalouden ravinteet ja energia käyttöön

Tiedotus- ja fasilitointihanke, tavoitteena maatalouden ravinteiden ja biokaasuenergian tuotannon ja käytön edistäminen mm. tiedottamalla sekä opastamalla yrityksiä käytettävissä olevista rahoitusmekanismeista ja teknologisista ratkaisuista sekä auttamalla hankesuunnitelmien kehittämisessä ja verkostoitumisessa

B. Turkislannan ravinteiden kierrätys

Tavoitteena edistää turkiseläinlannan ravinteiden tehokasta hyötykäyttöä etsimällä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa ratkaisuja turkiseläinlannan isoihin ravinnekeskittymiin liittyviin ongelmiin.

C. Tulevaisuuden maanviljelijät

Tavoitteena edistää luonnonvara-alan oppilaitosten yhteistyötä ja opetusta mm. ravinnekierrätykseen, energiaratkaisuihin ja ilmastoon liittyvissä teemoissa

KIITOS!

Lisätietoja:

Veli-Pekka Reskola

veli-pekka.reskola@mmm.fi

p. 040 546 9065

Ravinnekierron kokeiluohjelma ja investointituki:

<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/ravinteiden-kierratyksen-kokeiluohjelma-2020>